

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ ПОДАТКОВИХ СПОРІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПОРЯДКУ

Київ
Грудень 2020

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ

Податковий кодекс України

(далі - Кодекс)

Порядок оформлення і подання скарг платників податків та їх розгляду контролюючими органами, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 № 916 (далі - Порядок)

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

ПРОЦЕДУРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ОСКАРЖЕННЯ ВВАЖАЄТЬСЯ ДОСУДОВИМ ПОРЯДКОМ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Не підлягають адміністративному оскарженню:

- грошові зобов'язання, самостійно визначені платником податків;
- рішення контролюючих органів, які оскаржені платником податків у судовому порядку.

Скарги на рішення та на дії контролюючих органів викладаються та подаються окремо.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

РОЗГЛЯД МАТЕРІАЛІВ СКАРГИ здійснюється за участю

ЗАКРИТЕ ЗАСІДАННЯ:

- платника податків та його представника (адвоката);
- представників центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику;
- уповноваженого представника Ради бізнес-омбудсмена (за умови прийняття Радою бізнес-омбудсмена до розгляду скарги, поданої платником податків).

ВІДКРИТЕ ЗАСІДАННЯ:

- платника податків та його представника (адвоката);
- представників центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику;
- уповноваженого представника Ради бізнес-омбудсмена;
- представників засобів масової інформації.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

РОЗГЛЯД МАТЕРІАЛІВ СКАРГИ У ВІДКРИТОМУ ЗАСІДАННІ

Відбувається виключно на підставі письмового клопотання, яке повинно містити:

- перелік осіб з числа передбачених у Порядку, залучення яких необхідне для розгляду матеріалів скарги у відкритому засіданні;
- надання згоди на розголошення контролюючим органом (посадовими особами) відомостей про такого платника, що становлять конфіденційну інформацію, комерційну чи банківську таємницю та стали відомі під час виконання посадовими особами службових обов'язків;
- надання згоди контролюючому органу на присутність залучених осіб під час відкритого засідання.

Не допускається відкритий розгляд скарги, якщо в матеріалах справи наявні відомості, що становлять державну таємницю.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

РОЗГЛЯД МАТЕРІАЛІВ СКАРГИ У ВІДКРИТОМУ ЗАСІДАННІ

Клопотання про розгляд скарги у відкритому засіданні

- має бути заявлене одночасно з поданням скарги;
- клопотання розглядається контролюючим органом протягом 10 робочих днів з моменту його отримання;
- про результати розгляду клопотання контролюючий орган повідомляє особу, яка його заявила, не пізніше 5 робочих днів до дати розгляду матеріалів скарги.

Контролюючий орган не має права відмовити в задоволенні клопотання платника податків про розгляд матеріалів скарги у відкритому засіданні, за виключенням випадків, коли в клопотанні платника податків відсутні відомості, передбачені Порядком та/або в матеріалах справи наявні відомості, що становлять державну таємницю.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

СТРОКИ ПОДАННЯ СКАРГИ

- Скарга подається до контролюючого органу вищого рівня у письмовій формі протягом **10** робочих днів, що настають за днем отримання платником податків податкового повідомлення-рішення або іншого рішення контролюючого органу, що оскаржується (пункт 56.3 статті 56 Кодексу).
- Скарга на рішення контролюючого органу, яке не пов'язане із порушенням податкового законодавства, подається протягом **30** календарних днів, що настають за днем надходження податкового повідомлення-рішення (рішення) контролюючого органу (пункт 56.12 статті 56 Кодексу).

Протягом шести місяців з дати закінчення строку, встановленого абзацом першим цього пункту, платник податків має право подати скаргу разом з клопотанням про поновлення пропущеного строку на подання скарги в адміністративному порядку та копіями підтверджуючих документів поважності причин його пропуску (за наявності). У скарзі може міститися клопотання про поновлення пропущеного строку на подання скарги в адміністративному порядку. Контролюючий орган вищого рівня, розглядаючи клопотання платника податків, поновлює пропущений строк на подання скарги в адміністративному порядку, якщо визнає причини його пропуску поважними.

У разі прийняття контролюючим органом вищого рівня рішення про відмову платнику податків у поновленні пропущеного строку на подання скарги в адміністративному порядку або порушення платником податків вимог пункту 56.3 статті 56 Кодексу (крім випадків, коли платником податків було подано клопотання про поновлення пропущеного строку на подання скарги в адміністративному порядку), подані платником податків скарги не розглядаються та повертаються йому із зазначенням причин повернення.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

СТРОКИ ПОДАННЯ СКАРГИ

- Водночас слід зазначити, що Законом України від 30 березня 2020 року № 540-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» встановлено зупинення встановлених статтею 56 Податкового кодексу України та частиною четвертою статті 25 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» строків розгляду скарг платників податків (крім скарг щодо законності декларування заявленого до відшкодування з бюджету податку на додану вартість та/або з від'ємного значення з податку на додану вартість), що надійшли (надійдуть) та платників єдиного внеску на рішення контролюючих органів, що надійшли / надійдуть до 31 травня 2020 року та/або які не розглянуті станом на 18 березня 2020 року.
- З 29.05.2020 року набрав чинності Закон України від 13 травня 2020 року № 591-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» відповідно до якого, тимчасово, на період по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється перебіг строків, встановлених статтею 56 Кодексу (в частині процедури адміністративного оскарження).

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

ПОРЯДОК ПОДАННЯ СКАРГИ

До контролюючого органу, який прийняв оскаржувані рішення, протягом строків, визначених пунктом 56.3 статті 56 Кодексу, можуть бути оскаржені прийняті контролюючим органом щодо нерезидентів, які здійснюють в Україні діяльність через відокремлені підрозділи, у тому числі постійні представництва:

- а) рішення про взяття на податковий облік нерезидента;
- б) податкове повідомлення-рішення, винесене у зв'язку з визначенням грошового зобов'язання у порядку, передбаченому підпунктом 141.4.2 пункту 141.4 статті 141 Кодексу;
- в) податкове повідомлення-рішення, винесене у зв'язку з визначенням грошового зобов'язання у порядку, передбаченому пунктами 117.1 та 117.4 статті 117 Кодексу;
- г) податкове повідомлення-рішення, винесене у зв'язку з визначенням грошового зобов'язання, передбаченого пунктом 133.3 статті 133 Кодексу.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

ВАЖЛИВО!

Платник податків одночасно з поданням скарги контролюючому органу вищого рівня зобов'язаний письмово повідомляти контролюючий орган, яким визначено суму грошового зобов'язання або прийнято інше рішення, про оскарження його податкового повідомлення-рішення або будь-якого іншого рішення (пункт 56.5 статті 56 Кодексу, пункт 1 розділу 4 Порядку).

Протягом адміністративного оскарження податкові вимоги з податку, що оскаржується, не надсилаються, а сума грошового зобов'язання, що оскаржується, вважається незгодженою (абзац 2 пункту 56.15 статті 56 Кодексу).

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

ОБОВ'ЯЗОК ДОКАЗУВАННЯ

пункт 56.4 статті 56 Кодексу

Під час процедури адміністративного оскарження обов'язок доведення того, що будь-яке нарахування, здійснене контролюючим органом у випадках, визначених цим Кодексом, або будь-яке інше рішення контролюючого органу є правомірним, покладається на контролюючий орган.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

СТРОК РОЗГЛЯДУ СКАРГИ

Строк розгляду скарги становить 20 календарних днів (пункт 56.8 статті 56 Кодексу, пункт 2 розділу 7 Порядку), з можливістю продовження до 60 календарних днів (пункт 56.9 статті 56 Кодексу, пункт 3 розділу 7 Порядку).

Якщо вмотивоване рішення за скаргою платника податків не надсилається платнику податків протягом 20-денного строку або протягом строку, продовженого за рішенням контролюючого органу, така скарга вважається повністю задоволеною на користь платника податків з дня, наступного за останнім днем зазначених строків.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

ПРАВА ОСОБИ, ЯКА ПОДАЛА СКАРГУ

- брати участь у розгляді матеріалів скарги особисто або через його уповноважених представників (у тому числі адвокатів);
- під час розгляду матеріалів скарги висловлювати свою думку з питань, які виникають під час такого розгляду;
- надавати документи, пояснення, доводи, які стосуються предмета скарги;
- до прийняття рішення по скарзі відкликати її повністю або частково шляхом направлення письмової заяви до контролюючого органу, який її розглядає;
- отримувати інформацію про розгляд скарги та одержувати рішення за результатами її розгляду;
- ознайомлюватись із матеріалами перевірки та адміністративного оскарження в електронній та письмовій формі, робити з них копії, виписки за допомогою технічних засобів.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

ПРАВА ОСОБИ, ЯКА ПОДАЛА СКАРГУ

- здійснювати технічну фіксацію засідання з розгляду матеріалів скарги за допомогою фото-, кінозйомки, відео- звукозапису;
- заявляти клопотання, що стосуються предмета розгляду скарги, в тому числі про:
 - участь та надання пояснень під час розгляду матеріалів скарги осіб, що проводили перевірку, приймали рішення (вчиняли дії) або брали участь у прийнятті оскаржуваного рішення;
 - присутність під час розгляду матеріалів скарги за участю платника податків представників засобів масової інформації (якщо здійснюється відкритий розгляд матеріалів скарги).

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ ЗАКІНЧУЄТЬСЯ

- днем, наступним за останнім днем строку, передбаченого для подання скарги на податкове повідомлення-рішення або будь-яке інше рішення відповідного контролюючого органу у разі, коли така скарга не була подана у строк, передбачений абзацом першим пункту 56.3 статті 56 Кодексу;
- днем отримання платником податків рішення відповідного контролюючого органу про повне задоволення скарги;
- днем отримання платником податків рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику;
- днем звернення платника податків до контролюючого органу із заявою про розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань, що оскаржувались.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

ВИМОГ НА СПЛАТУ БОРГУ (НЕДОЇМКИ) ЗІ СПЛАТИ ЄДИНОГО ВНЕСКУ ТА РІШЕНЬ ПРО НАРАХУВАННЯ ПЕНІ ТА НАКЛАДЕННЯ ШТРАФУ

**Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове
державне соціальне страхування»**

від 08 липня 2010 року № 2464-VI (далі - Закон № 2464)

**Порядок розгляду контролюючими органами скарг на вимоги про сплату
недоїмки зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне
страхування та на рішення про нарахування пені та накладення штрафу,
затверджений наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2015 № 1124**

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ

Податковий орган, який розглядає скаргу платника єдиного внеску, зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення та надіслати його платнику єдиного внеску протягом 20 календарних днів з дня отримання скарги на адресу платника єдиного внеску поштою з повідомленням про вручення або надати йому під розписку. Керівник (його заступник або уповноважена особа) податкового органу може прийняти рішення про подовження строку розгляду скарги платника єдиного внеску понад встановлений строк, але не більше 60 календарних днів, та письмово повідомити про це платника єдиного внеску до закінчення 20-денного строку.

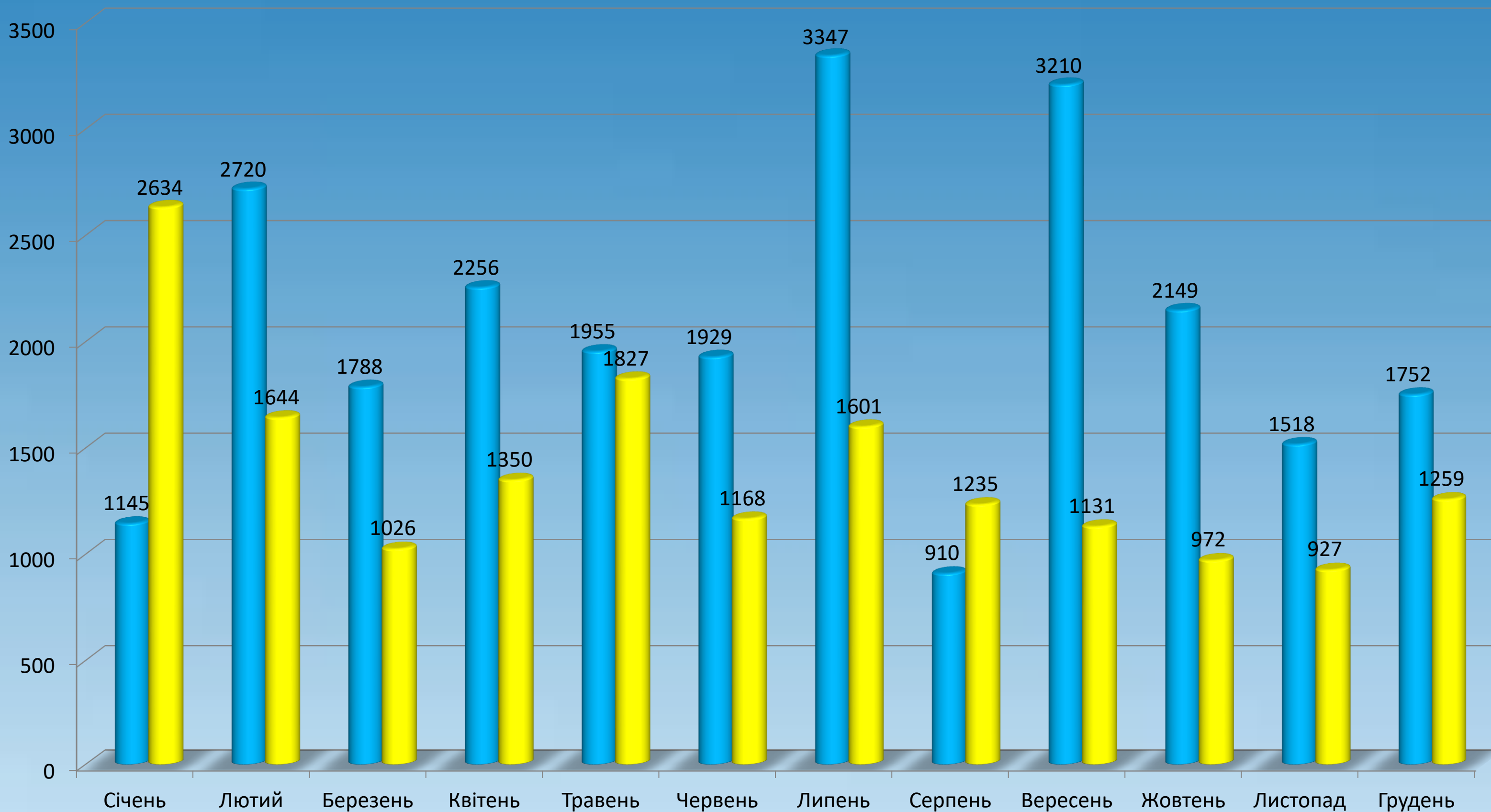
Якщо вмотивоване рішення за скаргою платнику єдиного внеску не надсилається протягом 20-денного строку або протягом строку, подовженого за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) податкового органу, така скарга вважається повністю задоволеною на користь платника єдиного внеску з дня, наступного за останнім днем закінчення строків (абзац дев'ятий частини четвертої статті 25 Закону № 2464 у редакції Закону України від 16 січня 2020 року № 465-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві»).

Кількість скарг платників податків (єдиного внеску) щодо перегляду рішень ДЕРЖАВНА контролюючих органів, що надійшло до ДПС

ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Всього:

■ 2019 рік - 24679
■ 2020 рік - 16774

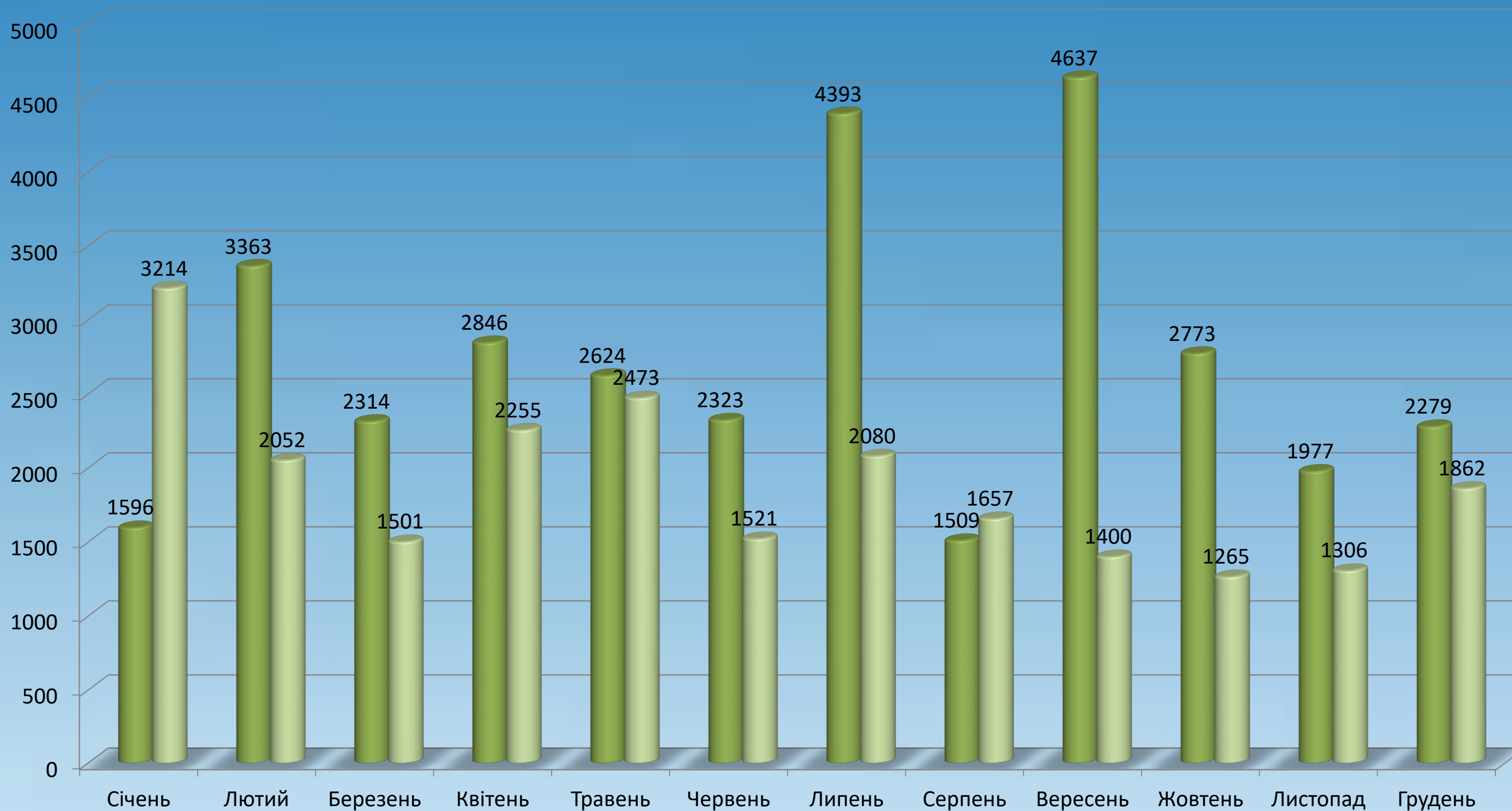

Кількість оскаржених податкових повідомлень-рішень (рішень, вимог) контролюючих органів, що надійшло до ДПС

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Всього:

■ 2019 рік - 32634
■ 2020 рік - 22586

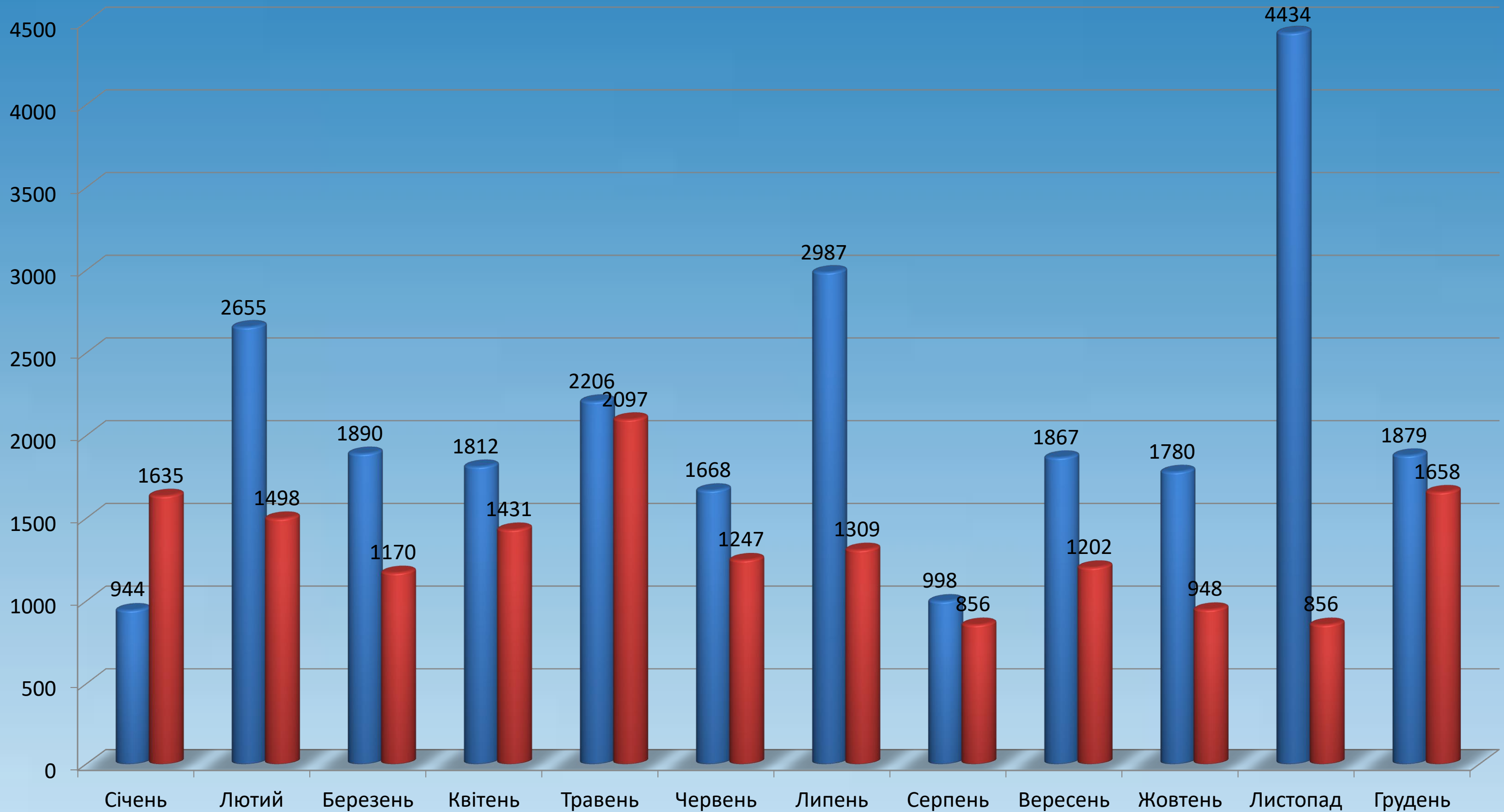
Залишено без змін податкових повідомлень-рішень (рішень, вимог) контролюючих органів

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Всього:

■ 2019 рік - 25120

■ 2020 рік - 15907

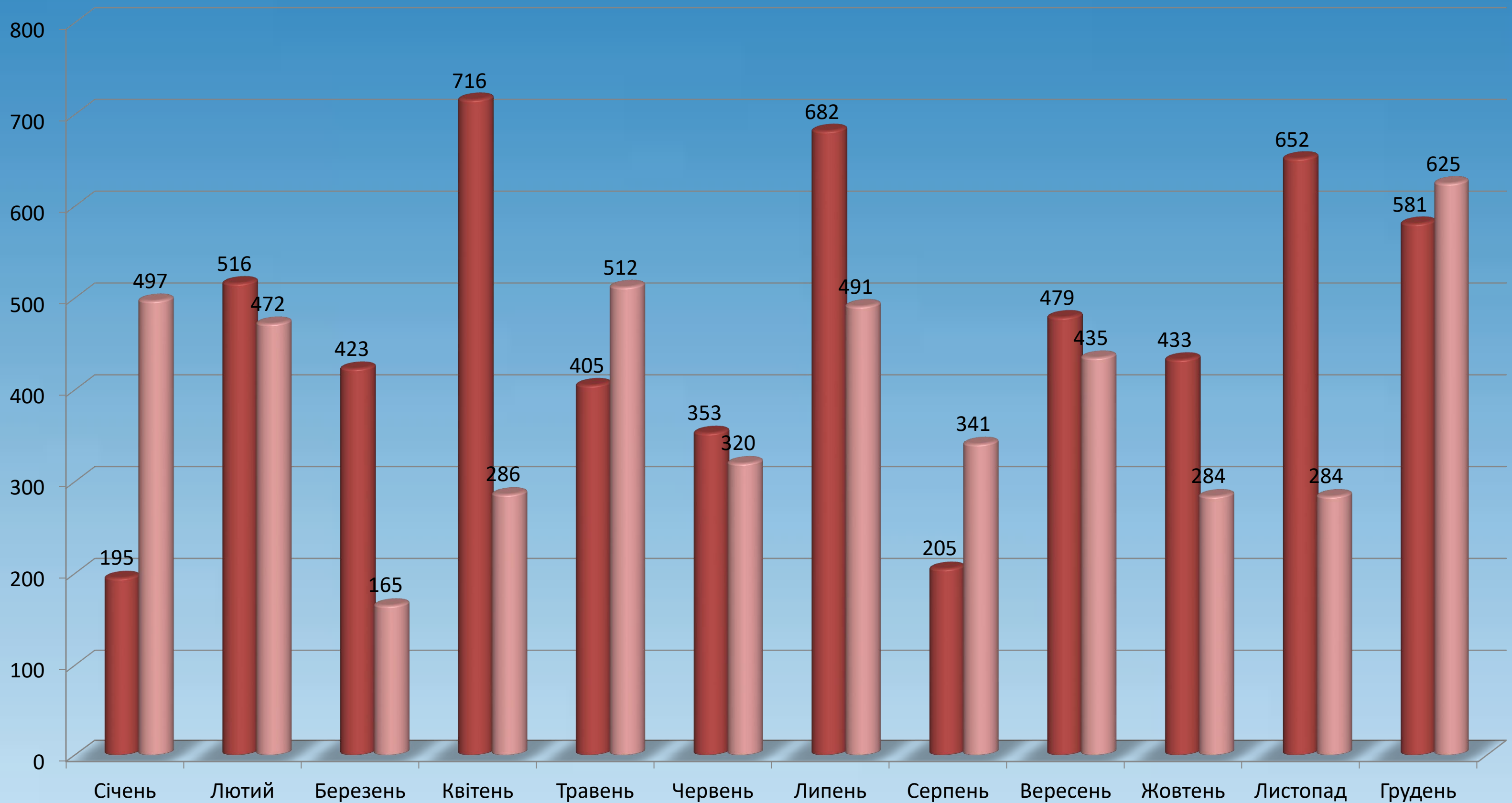

Скасовано повністю податкових повідомлень-рішень (рішень, вимог) контролюючих органів

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Всього:

■ 2019 рік - 5640
■ 2020 рік - 4712

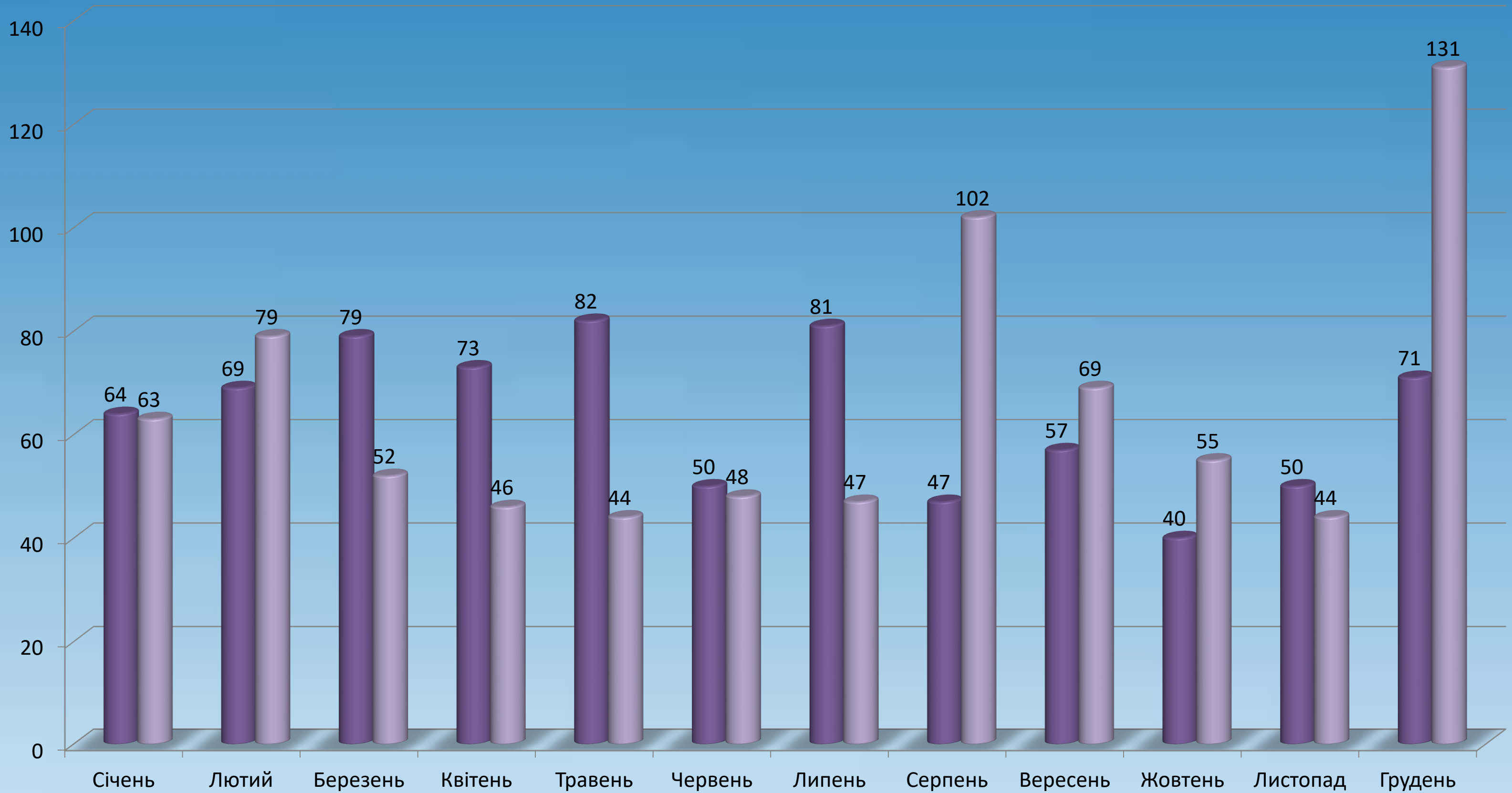
Скасовано частково податкових повідомлень-рішень (рішень, вимог) контролюючих органів

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Всього:

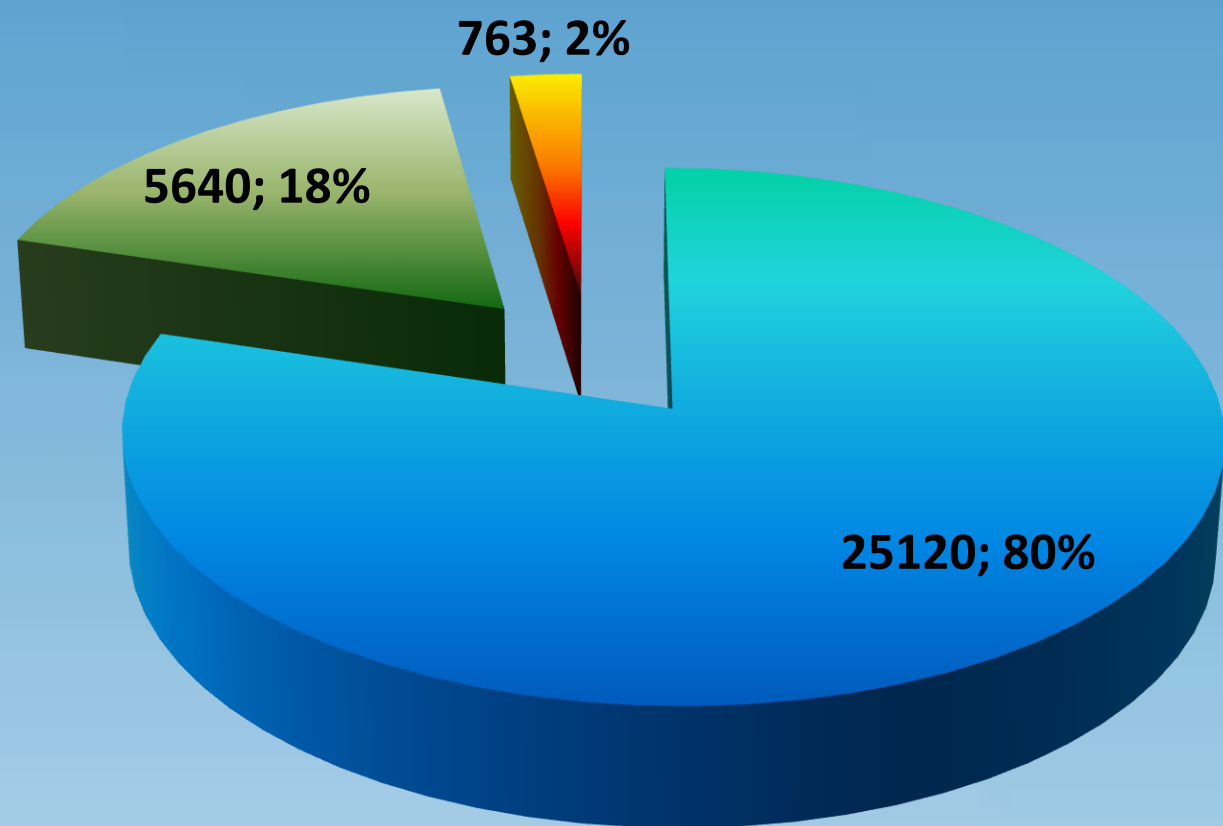
■ 2019 рік - 763

■ 2020 рік - 780

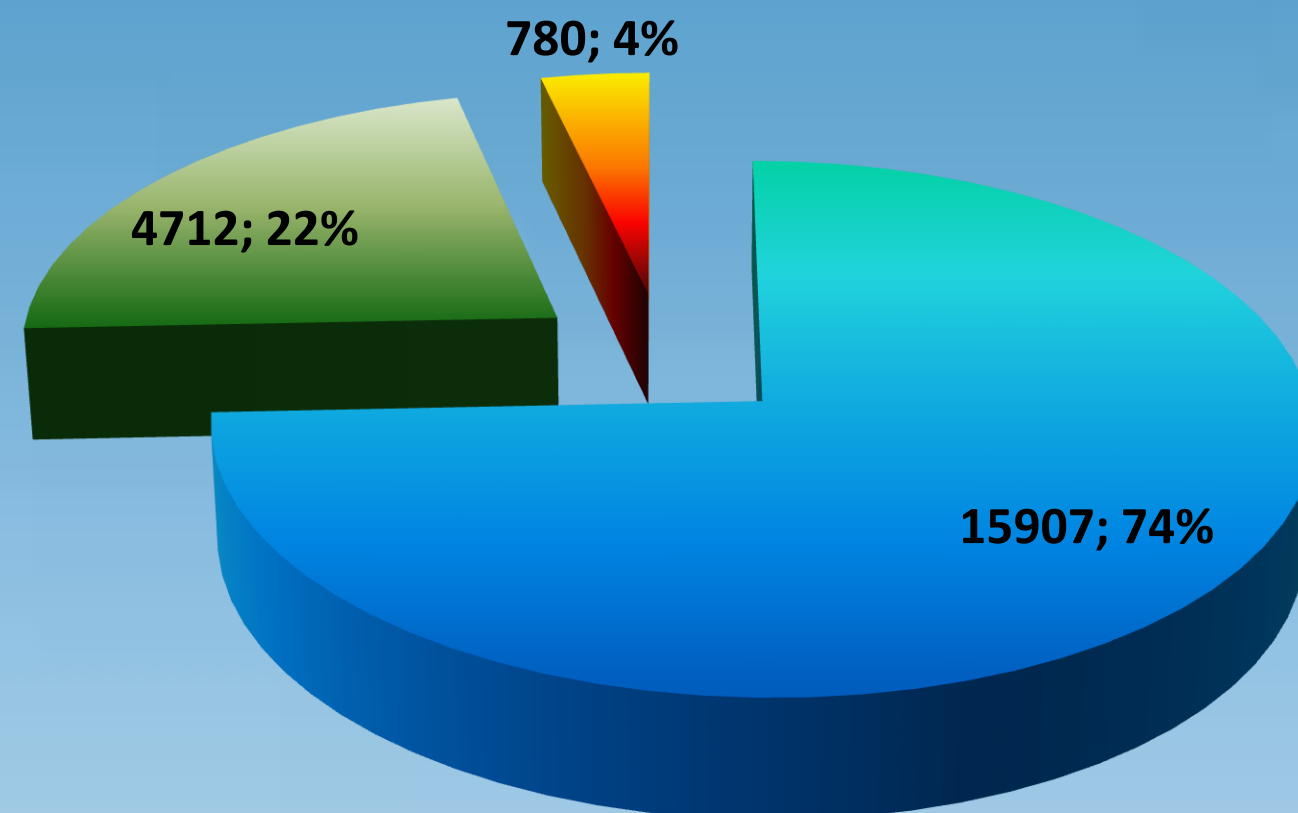

Порівняння результатів розгляду скарг платників податків (єдиного внеску) щодо перегляду рішень контролюючих органів

за 12 місяців 2019 року

за 12 місяців 2020 року

- Залишено без змін податкових повідомлень-рішень (вимог, рішень)
- Скасовано повністю податкових повідомлень-рішень (вимог, рішень)
- Скасовано частково податкових повідомлень-рішень (вимог, рішень)

НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ СПІРНІ ПИТАННЯ, ЩО СТАЮТЬ ПРЕДМЕТОМ ОСКАРЖЕННЯ:

Застосування штрафних санкцій за несвоєчасну сплату грошових зобов'язань

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Під час розгляду скарги платника податків встановлено, що несвоєчасна сплата податків і зборів відбулася внаслідок помилки під час перерахування узгодженої суми грошового зобов'язання. Кошти зараховано на інший бюджетний рахунок та надалі за заявою платника податків кошти перераховано на відповідний бюджетний рахунок.

За результатами адміністративного оскарження ДПС скасовано рішення контролюючого органу, оскільки здійснення помилки під час перерахування узгодженої суми грошового зобов'язання до державного бюджету має кваліфікуватись як дія, хоча й помилкова. Відтак дії, які не містять ознак бездіяльності платника податку при сплаті узгодженої суми грошового зобов'язання, не можуть бути підставою для притягнення його до відповідальності.

До аналогічного правового висновку дійшов **Верховний Суд** у постановах від 02.06.2020 № 808/3455/15, від 18.12.2020 № 822/5450/15.

Застосування штрафних санкцій за несвоєчасну сплату грошових зобов'язань

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Розглядаючи скарги платників податків встановлено, що під час проведення перевірок своєчасності сплати податкових зобов'язань контролюючими органами встановлюються порушення термінів сплати, у випадку подання уточнюючої податкової декларації, якою зменшено раніше задекларовані податкові зобов'язання.

За результатами адміністративного оскарження ДПС скасовано рішення контролюючого органу, оскільки подання платником податків у встановленому порядку уточнюючого розрахунку до податкової декларації не є формою сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу. Такі дії свідчать про реалізацію свого права на усунення самостійно виявлених помилок, а не здійснення фактичної сплати податкових зобов'язань.

До аналогічного правового висновку дійшов Верховний Суд у постановках від 10.04.2020 № 817/667/18, від 16.04.2020 № 826/12525/15, від 03.09.2020 № 805/1764/16-а.

Використання документів під час проведення камеральної перевірки

ДПС встановлено, що під час проведення камеральної перевірки, контролюючий орган брав до уваги не лише дані податкової звітності платника, як передбачено нормами Податкового кодексу України, а й копії документів та інші відомості наявні у контролюючого органу.

За результатами адміністративного оскарження ДПС скасовано рішення контролюючого органу, оскільки камеральна перевірка мала б проводитись виключно по документах податкової звітності. Така перевірка, одночасно має ознаки як камеральної так і документальної, що свідчить про порушення порядку проведення перевірок внаслідок чого остання є протиправною.

До аналогічного правового висновку дійшов Верховний Суд у постанові від 13.10.2020 № 813/7410/14.

Нарахування єдиного внеску фізичній особі-підприємцю та фізичній особі, яка провадить незалежну професійну діяльність

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Під час розгляду скарг платників єдиного внеску встановлено нарахування єдиного внеску фізичній особі-підприємцю з ознакою провадження незалежної професійної діяльності та особі, яка провадить незалежну професійну діяльність

За результатами адміністративного оскарження ДПС скасовано рішення контролюючого органу, оскільки фізична особа-підприємець та особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, здійснює ту ж саму господарську діяльність, що призводить до подвійного нарахування єдиного внеску за результатами здійснення одного й того ж виду діяльності.

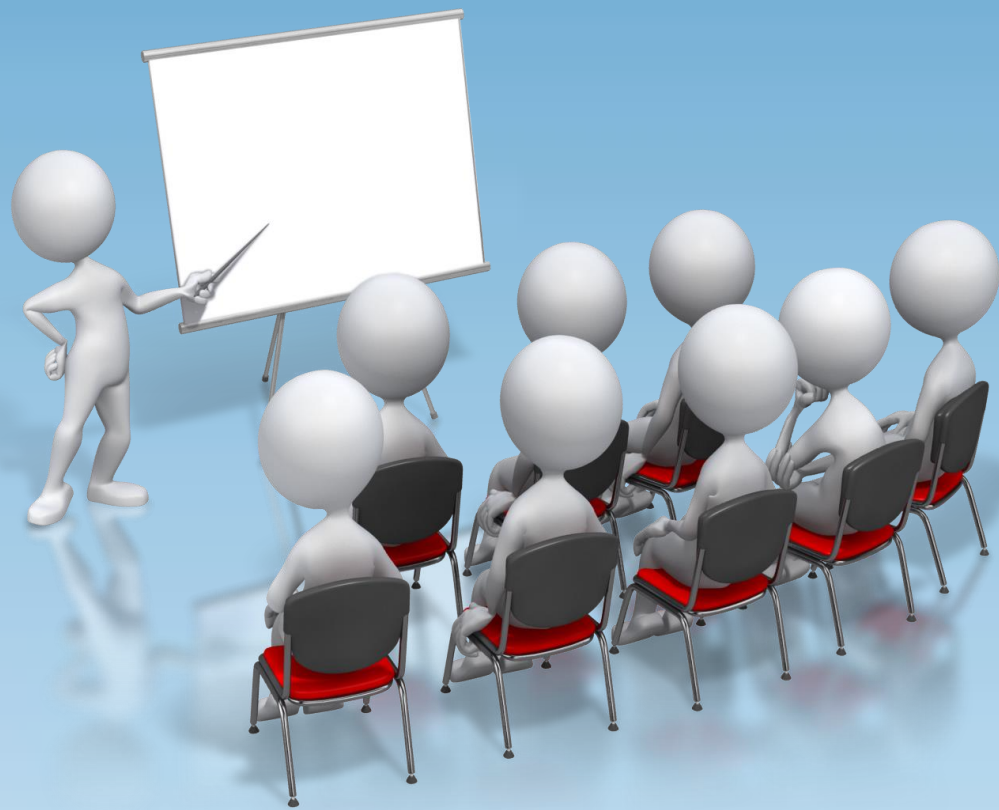

До аналогічного правового висновку дійшов Верховний Суд у постанові від 12.12.2019 № 580/971/19, рішенні від 02.09.2019 № 520/3939/19.

Оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Розглядаючи скаргу платника податків встановлено, що фізична особа як власник будівлі промисловості використовує таку будівлю у своїй підприємницькій діяльності за функціональним призначенням, яка перебуває на обліку як об'єкт через який провадиться діяльність

За результатами адміністративного оскарження ДПС скасовано рішення контролюючого органу, оскільки застосування підпункту «є» підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу для фізичних осіб, як власників будівлі промисловості, можливо за умови (з врахуванням виду їх діяльності) використання таких об'єктів за функціональним призначенням, тобто для промислового виробництва (виготовлення промислової продукції будь-якого виду).

До аналогічного правового висновку дійшов Верховний Суд у постанові від 17.02.2020 № 820/3556/17.

Порушення правил нарахування, утримання та сплати (перерахування) податків у джерела виплати

Під час розгляду скарг платників податків встановлено, що податковим агентом несплачено (неперераховано) ПДФО та військовий збір до або під час виплати доходу на користь іншого платника податків (стаття 168 Кодексу).

За результатами адміністративного оскарження ДПС залишено без змін рішення контролюючого органу, оскільки розмір штрафних санкцій визначається з урахуванням кількості разів допущених податкових правопорушень, незалежно від того, чи виявлено такі порушення контролюючим органом в межах однієї перевірки.

До аналогічного правового висновку дійшов Верховний Суд у постановках від 21.01.2020 № 820/11382/15, від 12.11.2020 № 819/625/14-а, від 22.12.2020 № 826/10874/17

Дохід як додаткове благо

Під час розгляду скарг платників податків встановлено, що контролюючим органом визначено отримання фізичною особою доходу, як додаткове благо.

За результатами адміністративного оскарження ДПС скасовано рішення контролюючого органу, оскільки додаткове благо повинно бути персоніфікованим та пов'язано із конкретною фізичною особою – платником податків, створювати певні вигоди для такої особи, надаватися податковим агентом та бути виражене у формі коштів, матеріальних благ або нематеріальних цінностей, послугах чи інших видах доходу.

До аналогічного правового висновку дійшов Верховний Суд у постановках від 10.06.2019 № 808/3611/16, від 09.07.2020 № 640/1834/19, від 13.08.2020 № 815/3733/16.

Обчислення строків притягнення до відповідальності

Під час розгляду скарг платників податків встановлено, що контролюючим органом накладений штраф з дотриманням строків давності, які визначено статтею 102 Кодексу.

За результатами адміністративного оскарження ДПС залишено без змін рішення контролюючого органу, оскільки датою з якої обчислюється 1095-денний строк, впродовж якого може бути накладений штраф – є дата сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, а не дата, на яку припадає закінчення встановленого законом строку сплати узгодженого грошового зобов'язання. З останньої обчислюється тривалість прострочення, яка не повинна перевищувати 1095 днів до накладення штрафу.

До аналогічного правового висновку дійшов Верховний Суд у постанові від 03.04.2020 № 640/1091/19.

Подання уточнюючого розрахунку після проведення камеральної перевірки

Під час розгляду скарг платників податків встановлено, що при винесенні податкового повідомлення-рішення контролюючим органом не враховано подані уточнюючі розрахунки до декларацій після проведення камеральної перевірки.

За результатами адміністративного оскарження ДПС скасовано рішення контролюючого органу, оскільки після проведення камеральної перевірки і до прийняття контролюючим органом податкового повідомлення-рішення за наслідками такої перевірки платник має право подавати уточнюючі розрахунки, а контролюючий орган, приймаючи відповідне податкове повідомлення-рішення за наслідками такої камеральної перевірки, повинен встановити дійсний обов'язок платника зі сплати податку з урахуванням даних уточнюючого розрахунку.

До аналогічного правового висновку дійшов Верховний Суд у постановках від 12.03.2020 № 805/2408/16-а, від 31.08.2020 № 820/6771/16, від 03.09.2020 № 808/2156/17, від 22.12.2020 № 640/15334/19.

Дякуємо за увагу!

Державна податкова служба України
tax.gov.ua, post@tax.gov.ua

[/TaxUkraine](https://www.facebook.com/TaxUkraine)